

Η πρώτη επέμβαση της Τουρκίας στην Κύπρο

Πενήντα τέσσερα χρόνια από τότε που η τουρκική αεροπορία βομβάρδιζε την ιερή γη της Τηλλυρίας σκορπώντας τον όλεθρο ανάμεσα στα χωριά και τους αμάχους.

Πενήντα τέσσερα χρόνια από τότε που «ρήμαξαν τα πλιθόκτιστα τα σπίτια μας και χαλάσαν τα παλάτια της χαράς μας».

Ηταν η πρώτη επέμβαση της Τουρκίας στην Κύπρο.

Με τις ηρωικές μάχες της Τηλλυρίας στην ουσία ματαιώθηκε η πρώτη απόπειρα της Τουρκίας να εισβάλει στην Κύπρο.

Τουρκοκύπριοι ένοπλοι δημιούργησαν στην περιοχή των Κокκίνων - Μανσούρας στρατιωτικό προγεφύρωμα στο οποίο αποβίβαζαν στρατιωτικές δυνάμεις από την Τουρκία και μεγάλες ποσότητες οπλισμού. Πολιτικός στόχος ήταν, αφού ενωθούν με τον θύλακα της Λεύκας, να δημιουργηθεί μεγάλο καντόνιο, το οποίο θα ενωνόταν αργότερα με εκείνο της Λευκωσίας-Κιόνελη για την επιβολή της διχοτόμησης.

Η κατάληψη από Τούρκους ενόπλους

στρατηγικής σημασίας υψωμάτων γύρω από το προγεφύρωμα των Κокκίνων, προκάλεσε την αντεπίθεση των δυνάμεων της Δημοκρατίας για περιορισμό του προγεφυρώματος. Τα στρατευμένα παιδιά της νεοσύστατης τότε εθνοφρουράς πολέμησαν με απaráμιλλο θάρρος και ηρωισμό. Νεοσύλλεκτοι στρατιώτες μόλις 20-30 ημερών πολέμησαν με ορμή, αυτοθυσία και γενναιότητα. Κάτω από φοβερά αντίξοες συνθήκες, νηστικοί και διψασμένοι, καταλάμβαναν ισχυρότατες στρατιωτικές θέσεις τις οποίες διατηρούσαν και μετά τις επιθέσεις της τουρκικής αεροπορίας. Περισσότερα από 60 τουρκικά αεροπλάνα εξόρμησαν εναντίον των βόρειων ακτών μας από την Πόλη ως τη Μόρφου και βομβάρδισαν με αμερικανικές βόμβες ναβάλμ χωριά και άμαχο πληθυσμό. Κατέκαψαν την ιερή γη της Τηλλυρίας, σκόρπισαν φωτιά και θάνατο, αλλά ο πολιτικός και στρατιωτικός στόχος της Τουρκίας για εισβολή και διχοτόμηση ματαιώθηκε.

Απλοί άνθρωποι του μόχθου και του βιοπορισμού, μετατράπηκαν από τη μια στιγμή στην άλλη σε φύλακες κάποιων νέων Θερμοπυλών, για να μην περάσει ο νέος επιδρομέας. Άντρες, γυναίκες ακόμα και έφηβοι, έτρεξαν τότε να συνδράμουν τους στρατευμένους ήρωές μας που δρα-

σκελούσαν νικηφόρα τα υψώματα στο Λωρόβουνο, τη Μανσούρα, το Ακόνι, το Μοσφίλι. Το φρόνημα έμεινε όρθιο κι όταν ακόμα η τουρκική αεροπορία κύτπησε με πρωτοφανή βαρβαρότητα τα χωριά και τον άμαχο πληθυσμό της Τηλλυρίας με ροκέτες, πολυβόλα και εμπρηστικές βόμβες. Μπορεί η γη της Τηλλυρίας να κατακάγκε, αλλά ο επίδοξος εισβολέας δεν πέρασε.

Αντικρίζοντας τις διακοινοτικές ταραχές του 1963-64 από την ιστορική απόσταση πέντε σχεδόν δεκαετιών, δεν υπάρχει πλέον καμιά αμφιβολία ότι υποδαυλίστηκαν και οργανώθηκαν από την Τουρκία, για να προωθήσει τον παλιό στόχο της διχοτόμησης. Αιχμή του δόρατος της μακρόχρονης πολιτικής της Τουρκίας για προσαρμογή της Κύπρου ήταν αναμφίβολα η τουρκική τρομοκρατική οργάνωση TMT, η οποία ιδρύθηκε στην Άγκυρα από πρώην αξιωματικούς του τουρκικού στρατού. Με δολοφονίες προοδευτικών Τουρκοκυπρίων που επιθυμούσαν συνεργασία με τους Ελληνοκύπριους, προβοκάτσεις και άλλες τρομοκρατικές ενέργειες, η TMT προσπαθούσε να σκορπίσει το μίσος ανάμεσα στις δύο κοινότητες, εκτελώντας τις επιταγές της Άγκυρας. Τόσο εξοργιστική ήταν η διχοτομική πολιτική της Άγκυρας που προκάλεσε την αντίδραση των έντιμων Τούρκων,

όπως του πρώτου πρέσβη της Τουρκίας στην Κύπρο Ντιρβάνα, ο οποίος παραιτήθηκε καταγγέλλοντας τα διαμελιστικά σχέδια της Τουρκίας.

Αλλά και ο μεσολαβητής των Ηνωμένων Εθνών δρ Γκάλο Πλάζα στην έκθεσή του αντιτάχθηκε στην τουρκική αντίληψη ότι οι δύο κοινότητες δεν θα μπορούσαν να συμβιώσουν ειρηνικά. Ο ίδιος μεσολαβητής ανέδρασε και στην ιδέα του γεωγραφικού διαχωρισμού των δύο κοινοτήτων που προτάθηκε τότε για πρώτη φορά από την τουρκική πλευρά, τονίζοντας ότι αυτή προσκρούει σε οικονομικούς, κοινωνικούς και ηθικούς λόγους. Η αναγκαστική μετακίνηση πληθυσμών που θα συνεπαγόταν, είπε ο Γκάλο Πλάζα, είναι αντίθετη με όλες τις σύγχρονες αρχές καθώς και στην Παγκόσμια Διακήρυξη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Αυτό που δεν πέτυχε τότε η Τουρκία, το κατόρθωσε δέκα χρόνια αργότερα όταν το εσωτερικό μέτωπο το υπονόμευσε η συνωμοσία και προδοσία. Το προδοτικό πραξικόπημα, οι εθνοπροδότες της Χούντας των Αθηνών και τα εσωτερικά προγεφυρώματα έδωσαν στην Τουρκία το πρόσχημα να εφαρμόσει τα από πολλού προγραμματισμένα σχέδιά της εναντίον της Κύπρου.

Τιμώντας το έπος της Τηλλυρίας και επιμένοντας σε λύση του κυπριακού

δημοκρατική, λειτουργική και βιώσιμη δεν πρέπει να έχουμε αυταπάτες.

Ο Αχμέτ Νταβούτογλου, υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας, στο βιβλίο του «Το στρατηγικό βάθος» μας αφυπνίζει ή πρέπει να μας αφυπνίζει και μας παρακινεί να απομακρυνθούμε από λογικές επανάπαυσης και εφησυχασμού. Η ομολογία του είναι σαφής: «Η Κύπρος είναι μια σταθερή βάση και αεροπλανοφόρο που είναι σε θέση να ελέγχει τις περιοχές του Περσικού Κόλπου και της Κασπίας και τις υδάτινες αρτηρίες του Άντεν και του Ορμούζ, οι οποίες αποτελούν τις σημαντικότερες υδάτινες περιοχές που συνδέουν Ευρασία και Αφρική». «Γεωπολιτικά και γεωστρατηγικά», προσθέτει, «ακόμη κι αν δεν υπήρχε ούτε ένας μουσουλμάνος Τούρκος εκεί, η Τουρκία όφειλε να διατηρεί ένα κυπριακό ζήτημα. Καμία χώρα δεν μπορεί να μείνει αδιάφορη σε ένα τέτοιο νησί που βρίσκεται στην καρδιά του ζωτικού της χώρου». Και συνεχίζει: «Η Τουρκία πρέπει να είναι προετοιμασμένη, ώστε να απαντήσει με την απαιτούμενη σκληρότητα σε κάθε γεγονός που απειλεί τους στρατηγικούς της υπολογισμούς».

Τόσο απλά, τόσο κυνικά.

**Τέως πρόεδρος Βουλής των Αντιπροσώπων*

Το προμήνυμα της εισβολής...

✓ Στα Κόκκινα σήμερα εκατοντάδες Τ/κ για να γιορτάσουν τους βομβαρδισμούς της τουρκικής αεροπορίας

Μνήμες ξυπνούν αυτές τις ημέρες στην περιοχή της Τηλλυρίας όπου οι κάτοικοί της έζησαν εφιαλτικές στιγμές πριν από 54 χρόνια, όταν η τουρκική πολεμική αεροπορία έριχνε βροχή τις βόμβες ναβάλμ για τρεις συνεχόμενες ημέρες 7, 8 και 9 Αυγούστου 1964, πάνω από κατοικημένες περιοχές ακόμα και το νοσοκομείο στον Παχύαμμο. Στα πλαίσια των σχεδιασμών του τουρκικού επεκτατισμού (για υποκίνηση τουρκοκυπριακής ανταρσίας, επέμβαση στο νησί και διχοτόμηση της Κύπρου), στην περιοχή δημιουργήθηκε θύλακας υπό τον άμεσο έλεγχο Τούρκων αξιωματι-

κών που είχε ως βάση του τα παραθαλάσσια χωριά Κόκκινα και Μανσούρα. Ο θύλακας αυτός αποτελούσε ουσιαστικά προγεφύρωμα της Τουρκίας στην Κύπρο, αφού της έδινε τη δυνατότητα να αποστέλλει, μέσω άμεσης θαλάσσιας σύνδεσης, πολεμικό υλικό και άνδρες στο νησί. Ο κίνδυνος για επέκταση του θύλακα ήταν επικείμενος, οι προκλήσεις συνεχείς και τέθηκε επιτακτικά θέμα ασφάλειας των Ε/κ κατοίκων της περιοχής.

Η ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ. Η Εθνική Φρουρά και μαζί της πολλοί εθελοντές, προσπάθησαν να εξουδετερώσουν τον ισχυρό

θύλακα Μανσούρας-Κοκκίνων. Ωστόσο, παρά τις προσπάθειες της ΕΦ να αποσοβήσει τον κίνδυνο αυτό, η Τουρκία επενέβη στρατιωτικά, μέσω της πολεμικής της αεροπορίας και βομβάρδισε ανελέητα ολόκληρη την περιοχή, από τον Ξερό μέχρι τον Πύργο. Παρά τη σθεναρή αντίσταση των κατοίκων και των στρατιωτών της ΕΦ, περισσότεροι από 50 Ελληνοκύπριοι, ανάμεσα στους οποίους περιλαμβάνονταν και αρκετοί άμαχοι, βρήκαν τραγικό θάνατο, κτυπημένοι από τις βόμβες ναβάλμ και τα τουρκικά πολυβόλα ενώ εκατοντάδες ήταν οι τραυματίες. Το Συμβούλιο Ασφαλείας

του ΟΗΕ διέταξε κατάπαυση του πυρός, που έγινε κατορθωτή στις 10 Αυγούστου του ίδιου έτους.

ΠΟΡΤΑΖΟΥΝ. Οι Τουρκοκύπριοι πανηγυρίζουν όπως και κάθε χρόνο τα γεγονότα, εξού και σήμερα στα Κόκκινα αναμένεται να μεταβεί αριθμός Τ/κ. Σύμφωνα με τα ΜΜΕ στα κατεχόμενα, οι Τ/κ θα γιορτάσουν την «αντίσταση

των Κокκίνων», όπως ονομάζουν τους βομβαρδισμούς από την τουρκική αεροπορία. Σύμφωνα με τα δημοσιεύματα, στις εκδηλώσεις αναμένεται να παρευρεθεί και ο ηγέτης των Τ/κ Μουσταφά Ακιντζί, ο διοικητής των τ/κ «δυνάμεων ασφαλείας» Πλμάζ Γιλντιρίμ και άλλοι «αξιωματούχοι» και ο διοικητής των τουρκικών κατοικιών δυνάμεων Τεφίκ Αλγκάν.